

lens bibliotek. I Kjeld Galsters bog veksler aktstykker og forfatterens tekst mellem hinanden i en noget uoverskuelig form; men som helhedsresultat fremtræder et i kraft af detaljerne sjældent livfuldt billede af de to mænds arbejde, af provinsens kultur- og af tidens sparsommelighed. Stykket om Ålborg Sparekasse fra 1820 er kun nogle få sider om arbejdet forud for grundlæggelsen.

Vagn Dybdahl.

Mellem klassiske filologer. Af Niels Bygom Krarups brevvekslinger. Udgivet med en biografisk ramme og kommentar ved Morten Borup. (Rosenskilde og Bagger, 1957). 240 s.

De to skolemand, der er hovedpersonerne i denne brevudgave, N.B. Krarup (senere rektor for Vestre Borgerdyd) og F.C. Olsen (senere rektor i Viborg) er vel begge glemte – selv om Olsen huskedes langt op i tiden for sin fortræffelige levnedstegning af Poul Møller. Når lektor Borup alligevel har fundet deres indbyrdes korrespondance fra begyndelsen af 1820'erne værdig til udgivelse er det vel først og fremmest på grund af det tidsbillede, den frembyder. De var begge medlemmer af kredsen omkring digteren, og denne optræder i øvrigt også selv som korrespondent med flere breve, for de tidligstes vedkommende i en festlig gavflab-stil. Langt størsteparten er dog vekslede mellem Krarup og Olsen under en rejse, som den førstnævnte i årene 1821–24 foretog til Tyskland, Italien og Frankrig. Olsen, der var Krarups elev, fortæller løst og fast om livet i København, sit arbejde og sig selv. Han var en ganske interessant personlighed, som ved vennens protektion var blevet hjulpet frem fra små kår. På trods af utvivlsomt gode evner havde han livet igennem store besværligheder dels af økonomisk, dels af mere personlig art. Det var en tid lang en al-

mindelig antagelse, at hans udnævnelse til rektor i Viborg var et forsøg fra Christian VIII på at holde ham borte fra den københavnske frihedsbevægelse. Interessantest i samlingen er Krarups skildringer fra de lærde kredse ude i Europa, som han under sin rejse kom i kontakt med – og det på trods af, at han er en ret tør brevsriver. Det vrimler med kendte navne, som det på den tid var yderst let for en rejsende at komme i forbindelse med. Stablen af introduktionsbreve var et fast tilbehør til bagagen. Hos de fleste høstede han et stort udbytte; kun Hegel kunne han ikke trænge ind til. Han erklærer rent ud, at han ikke forstod et ord. Rejsen blev foretaget på grundlag af stipendier, og Olsen var hans kassimester hjemme, et arbejde, der ofte var besværligt nok. Selv om Krarup i første række var rejst som filolog, var han dog helt på det rene med, at han siden ville til skolen, og han forsøgte heller ikke at gøre iagttagelser på dette område. De blev dog kun i ringe grad omsat i praksis, da han få år efter blev rektor. Brevene er forsynede med et omfattende noteapparat, og bogen rummer desuden udmærkede biografier af Krarup og Olsen.

Finn H. Lauridsen.

Asger Nyholm: Nationale og religiøse brydninger i Tønder på sprogreskripterens tid. (Skrifter, udgivet af Historisk Samsfund for Sønderjylland, nr. 19, 1958). 308 s.

I sin disputats fra 1923 om sprogreskripterne og det danske sprogstyre i Slesvig mellem krigene holdt Holger Hjelholt sig overvejende til administrationens tolkning og gennemførelse af reskripterne. Med hensigt afstod han fra en behandling af kampen om sprogordningen i dens udenrigspolitiske og dens lokale aspekt. Senere er der i sammenfattende skildringer af tidens historie og i tids-